PL PŘETVÁŘENÍ RUSKÉ MLÁDEŽE – PRO UČITELE

A.

Jakou roli hrají sociální sítě v šíření proruské a militaristické propagandy?
Sociální sítě se po roce 2022 staly hlavním nástrojem, kterým Kreml oslovuje mladou generaci. Propaganda se z klasických médií přesunula do každodenního online prostředí – na Telegram nebo VKontakte – kde stát šíří ***nepřetržitý proud atraktivního obsahu****: memy, ankety, videa, výzvy či osobní příspěvky influencerů. Tyto formáty vytvářejí dojem zábavy a dobrovolné účasti, ale ve skutečnosti* ***nenápadně vedou mladé k podpoře armády, oběti a loajalitě k režimu****. Sociální sítě tak fungují jako moderní, interaktivní verze propagandy – propojují běžnou digitální kulturu s ideologií militarismu, využívají emoce, estetiku a komunitní pocit, aby militarismus působil přirozeně, nepoliticky a přitažlivě.*

Kdo jsou Nikita Nagornyj a Olga Zanko a jaké organizace reprezentují?

Nikita Nagornyj *je osmadvacetiletý* ***olympijský gymnasta*** *a dlouholetá tvář státem podporovaných mládežnických organizací. Stál v čele* ***Mládežnické armády (Junarmija)*** *a dnes působí ve vedení hnutí* ***Dviženije Pervych (Hnutí prvních)****. Je jedním z hlavních influencerů, kteří propojují sportovní idoly s vlasteneckou a proruskou propagandou.*

Olga Zanko *je* ***poslankyně ruské Dumy za stranu Jednotné Rusko*** *a* ***zakladatelka organizace Volontery Pobedy (Dobrovolníci vítězství)****. I ona působí jako státem podporovaná influencerka, která využívá sociální sítě, zejména Telegram, k šíření loajálního, vlastenecky laděného obsahu zaměřeného na mladé publikum.*

Jakým způsobem Nagornyj kombinuje sportovní a vlastenecký obsah, aby působil na mladé publikum?
Své sledující vyzývá k účasti na ***fitness výzvách****, které prezentuje nejen jako cestu ke zdraví, ale i jako způsob, jak napodobit jeho oddanost Rusku a stát se „****super klukem****“. Tak propojuje osobní úspěch, fyzickou kondici a společenský status s loajalitou ke státu. Vlastenectví tak působí jako* ***životní styl*** *– něco přirozeného, moderního a cool. Mladí lidé jsou tímto způsobem vedeni k představě, že být dobrým sportovcem znamená zároveň být dobrým Rusem a podporovat politiku režimu.*

Jak Olga Zanko využívá emoce a morální apel ve svých příspěvcích na Telegramu?
Olga Zanko staví na emocích a morálním apelu – ve svých příspěvcích spojuje osobní tón s výzvami k „pravému vlastenectví“. Využívá příběhy konkrétních lidí, například mladého vojáka Dimy, který během dovolené vykládal humanitární pomoc. Takové činy prezentuje jako symbol osobní oběti a kolektivní solidarity. Zanko se opírá o svůj status poslankyně a působí jako morální autorita, která dává patriotismu podobu dobročinnosti, péče a soucitu – ale vždy v mezích státem schválené loajality.

Jak se v jejich příspěvcích zneužívá historická paměť, zejména odkaz na druhou světovou válku?
Nagornyj i Zanko pravidelně využívají symboliku „Velké vlastenecké války“. Odkazují na hrdinství předků, rozdávají svatojiřské stužky – dnes často stylizované do tvaru písmene Z – a

propagují účast na paměťových akcích nebo sledování válečných filmů jako projev současného patriotismu.

Jaké nebezpečí představuje podle autorů rozdělení mladých lidí na „vlastence“ a „outsidery“?
Toto dělení vytváří atmosféru strachu a vyloučení. Kdo se neúčastní oficiálních rituálů nebo neprojevuje dostatečné nadšení, může být považován za „nepatriota“ či dokonce „zrádce“. Takové prostředí potlačuje nezávislé myšlení, brání otevřené debatě a vede k samo-cenzuře i sociální izolaci těch, kteří pochybují.

V čem spočívá „digitální autoritářství“, o kterém autoři píší?
Digitální autoritářství znamená, že stát používá jazyk a estetiku běžné online kultury k tomu, aby nenápadně šířil poslušnost, oběť a loajalitu. Místo otevřené propagandy jde o trvalé, drobné posuny – militarismus se stává běžnou součástí online života, politika se mění v poslušnost a kritické myšlení mizí pod tlakem „zábavných“ vlasteneckých formátů.

Jaký je podle textu hlavní cíl Kremlu při utváření mládeže prostřednictvím influencerů a sociálních sítí?
*Cílem je **aktivně přetvořit identitu mladých lidí**, vštípit jim autoritářské hodnoty a vytvořit generaci, pro kterou je služba státu a poslušnost vůči moci samozřejmostí. Vojenská služba se má jevit jako logické a žádoucí pokračování vlastenecké povinnosti pěstované od dětství.*

Jak se lze proti takové manipulaci bránit? Jde to vůbec?
*Autoři tvrdí, že to možné je – bránit se dá **odhalováním a analýzou těchto strategií**, vzděláváním a nabízením alternativních vzorů občanské angažovanosti. Klíčem je rozvíjet kritické myšlení, rozpoznávat manipulační techniky a využívat zbytky otevřeného digitálního prostoru k šíření jiných příběhů a vizí svobody.*

B.

https://youtu.be/_yMEXL0XD24?si=WKiKCBOqOJCPgckK

2) Co jsou hlavní témata písně? Které hodnoty zdůrazňuje? Kdo, případně jak je popsán jako ohrožení?
*Píseň „Strýčku Vovo, jsme s tebou!“ je otevřeně vlastenecká a oslavuje **Putina („Strýčka Vovu“) jako velitele a ochránce vlasti**. Hlavními tématy jsou **loajalita, jednota, hrdinství, vojenská síla a obrana Ruska před vnějším nepřítelem**. Text buduje pocit soudržnosti („my s tebou“) a zobrazí Rusko jako mírumilovnou, ale silnou zemi, která musí chránit světový mír. Přivede zpět své ztracené země (např. Aljašku)*

3) Jaký smysl mají geografické informace?
*Zmiňované lokace („od Kurilských ostrovů po Baltické moře“) vymezují **rozsah Ruska** – ukazují jeho velikost, jednotu a moc. Mají evokovat, že celá země stojí za svým vůdcem, od východu po západ. Geografie tu není faktická, ale symbolická: **má posílit pocit sounáležitosti a národní hrdosti**, že Rusko je obrovské, silné a obklopené protivníky.*

4) Kdo je na fotkách?

Vyznamenaní ve Velké vlastenecké válce, na kterou se v písni nejednou odkazuje.

5) Zpěváčci ve videu jsou dnes o osm let starší. Vidíte nějaký vztah mezi písní a textem o influencerech?

*Děti, které v roce 2018 zpívaly loajální píseň Putinovi, jsou dnes dospívající – **cílová skupina nového typu propagandy**, o které píší Ian Garner a Allyson Edwards.*